

آرمان شهر یک نهاد مستقل و غیر انتفاعی شهروندی است که به هیچ دسته اقتصادی، سیاسی، مذهبی، قومی، و هیچ دولتی وابستگی ندارد. آرمان این نهاد، ایجاد بسترهای مناسب برای تامین خواستهای اجتماعی برای دموکراسی، حقوق بشر، عدالت و قانونمداری و نیز پرداختن به ابتکارات فرهنگی و نشر کتاب در خدمت به شکلگیری آگاهی جمعی شهروندان است. بنیاد آرمان شهر در راستای تبادل اندیشه و گفتگو در قلب آسیا با هدف ایجاد همبستگی، پیشرفت و صلح، می‌کوشد. بنیاد آرمان شهر عضو فدراسیون بین‌المللی جامعه‌های حقوق بشر (FIDH) است.

**وبسایت آرمان شهر** تماس با ما: [contact@openasia.org](mailto:contact@openasia.org)

هفت روزنامه حقوق بشر در خدمت اطلاع رسانی مسوولانه گام بر می‌دارد اما محتوای خبرهای وارده لزوماً تعیین‌کننده خط مشی آرمان شهر نیست.



عکس از کارولین دریک، سایت بتی برلین

## سیاست

### تاجیکستان را آبخیزی و خشکسالی تهدید می‌کند

**۲۲ ژانویه، تاج نیوز** طی سال‌های اخیر از ۲۰ تا ۴۰٪ یخچال‌های تاجیکستان در نتیجه گرمی ذوب شده اند. علت آب شدن یخچال‌ها گرمی هوا و تأثیر فعالیت انسانی بر روی طبیعت دانسته می‌شود. به عقیده کارشناسان در سال اخیر دمای زمین یک درجه بالا رفته است. به گفته صاحب نظران تا سال ۲۱۰۰ کل یخچال‌های تاجیکستان ذوب خواهند شد و این عامل نگرانی دانشمندان شده است.

## جامعه

### علل نفوذ گروه‌های افراطی در تاجیکستان

**۲۶ ژانویه، سنتراسیا** وجود فقر و بیکاری، نبود عدالت اجتماعی، افزایش شکاف طبقاتی و فساد زدگی نهادهای دولتی و قوه قضاییه از عوامل عمده رشد تفکر افراطی در میان نسل جوان جامعه تاجیک است. به گزارش سایت. سنتراسیا غفار امیرخواه

اف با انتشار تحلیلی تلاش کرده است تا ریشه های گسترش اندیشه افراطی در میان نسل جوان جامعه تاجیک را بررسی نماید. وی تاکید کرده است که اکنون بیش از 100 جوان تاجیک در ترکیب گروه های افراطی و تکفیری «ارتش آزاد» و «جبهه النصره» در سوریه حضور دارند. از سوی دیگر بر اساس آمار رسمی وزارت کشور تاجیکستان، 8 هزار نفر از پیروان سلفیه، 15 هزار طرفدار گروه های به اصطلاح «جهادی» و 20 هزار تن از اعضای حزب تحریر در قلمرو این جمهوری شناسایی شده اند. به نظر غفار امیرخواجه اف باید توجه داشت که ریشه گسترش چنین تفکری در میان نسل جوان تاجیک فقر و بیکاری، نبود عدالت اجتماعی و فساد و رشوه خواری فراگیر در ادارات دولتی است که جوانان را به سوی گروه های افراطی سوق می دهد و این افراد گمان می کنند که تنها از این طریق می توانند در جامعه عدالت برقرار نمایند. زیرا هر قدر فساد و رشوه خواری افزایش یابد و عدالت اجتماعی نادیده گرفته شود، به همان اندازه زمینه گرایش نسل جوان به گروه های افراطی بیشتر فراهم می شود.

### با من، با همسرت عیارتی که خیلی از خانواده هارا از هم می باشد

**۱ فوریه، رادیو آزادی** بنا به آمار رسمی سال گذشته در استان سغد ۳ هزار و ۳۵۰ خانواده از هم پاشیده است که نسبت به سال قبلی حدود ۲۰۰ خانواده بیشتر است. خانواده های از هم پاشیده از نظر سن و سال و وضع اجتماعی گوناگون اند ولی علت دلسردی زوج ها و جدا شدن آنها بیشتر است. آمار رسمی حاکیست که از هم پاشیدن خانواده ها در سغد سال به سال رو به افزایش است. بنا به گزارش اداره ثبت احوال استان سغد در سال ۲۰۱۳ در این منطقه ۲۶ هزار و ۳۴۵ خانواده تشکیل شده در حالی که ۳۳۵۰ زوج از هم جدا شده اند. کارشناسان و تحلیلگران امور خانواده ازدواج های زود هنگام، عدم آمادگی جوانان به زندگی مشترک، مشکلات اجتماعی و معیشتی، تفاوت در جهان بینی زوج های جوان را از علت های اصلی فرو پاشی خانواده ها می دانند.

### روابط بین المللی

#### توافق تاجیکستان و افغانستان درباره ساخت خط راه آهن

**۳۱ ژانویه، ایریب تاجیک** تاجیکستان و افغانستان درباره مسیر راه آهن تاجیکستان و ترکمنستان که از خاک افغانستان عبور می کند به توافق رسیدند. به گزارش رادیو تاجیکی صدای خراسان، «حکومت الله» رییس موسسه راه آهن تاجیکستان در نشستی خبری گفت: طول مسیری که از خاک افغانستان عبور خواهد کرد نزدیک به ۲۰۰ کیلومتر است. تفاهمنامه ساخت راه آهن ترکمنستان - افغانستان - تاجیکستان نوروز سال ۱۳۹۱ خورشیدی در عشق آباد امضا شد. سرمایه گذار اصلی ساخت این خط آهن در تاجیکستان و افغانستان بانک توسعه آسیا است. این بانک در نظر دارد در سال ۲۰۱۴ یک میلیون دلار به صورت کمک های فنی برای امکان سنجی ساخت این خط آهن در بخش تاجیکستان به این کشور اختصاص دهد. حمل و نقل ریلی تاجیکستان از چهار سال پیش بیش از دو برابر کاهش یافته است.

#### قرغیزستان و تاجیکستان به توافق رسیدند

**۳۱ ژانویه، پودروبنوستی** بر اساس گزارش وزارت امور خارجه قرغیزستان دو طرف موافقت کردند که نسبت به تعیین نقاط مرزی و علامت گذاری اقدام و با کاهش نیروهای مرزبانی، از هر گونه مناقشه های احتمالی در نوار مرزهای دو کشور در آینده پیشگیری کنند. مرزبانان تاجیک و قرقیز حدود سه هفته پیش در منطقه مرز «خواجه اعلای، ناحیه اسفره و آقسای استان بادکند» با یکدیگر درگیر شدند که در نتیجه تیراندازی طرفین، سه سرباز تاجیک، پنج مرزبان قرقیز و یک غیرنظامی مجروح شدند. با وجود گذشت ۲۱ سال از استقلال تاجیکستان و قرقیزستان حدود ۵۰ درصد از ۹۷۰ کیلومتر مرز مشترک دو کشور هنوز علامت گذاری نشده است.

#### سه گوشه وادی فرغانه»

**۲۱ ژانویه، فرج** مقاله تحلیلی آقای اکرم سنگ در مورد کشورهای آسیای مرکزی. در حال حاضر از کشورهای منطقه آسیای مرکزی و قزاقستان سابق شوروی تنها ترکمنستان با ازبکستان و قزاقستان خط مرز خشکی را تعیین و تأیید کرده، از سر زدن هر گونه بحث های مرزی به همسایگان خود جلوگیری کرده است. قزاقستان نیز توانست بحث های مرزی خود را با روسیه، ازبکستان و قرغیزستان برطرف کند. متأسفانه مشکلات تعیین، تأیید و به رسمیت شناختن خطوط مرزی دولتی میان جمهوری های ازبکستان،

قرغیزستان و تاجیکستان در سه گوشه به نام «وادی فرغانه» از سال ۱۹۹۱ تا به امروز حل نشده است. در «سه گوشه وادی فرغانه» مرزهای استان اوش قرغیزستان، استان سغد تاجیکستان، استان های نمنگان و اندیجان ازبکستان موقعیت دارند. در نتیجه تقسیمات مرزی کشورهای آسیای مرکزی در سال های ۱۹۲۴ و ۱۹۲۹ و بعداً با برهم خوردن دولت اتحاد جماهیر شوروی سه جمهوری همسایه وارث چند منطقه محصور مصنوعی و جنجالی گشتند. حالا در قرغیزستان چهار منطقه محصور ازبکی و دو منطقه محصور تاجیکی جایگیر است. همچنین در ازبکستان منطقه محصور قرغیزی برکبا با ۶۰۰ نفر جمعیت جای گرفته است.

### سفارت ایران در مورد زنجانی، سنگتوده ۲ و نقب استقلال ودیو

**۲۸ ژانویه، رادیو آزادی** سفارت ایران در تاجیکستان می گوید قضیه بابک زنجانی- تاجر بازداشت شده ایرانی روی روابط دوشنبه و تهران تأثیر نخواهد داشت. سرپرست سفارت ایران در نشست خبری خود به مسئله تأخیر در کار فعالیت سنگتوده ۲ نیز گفت که این تصمیم به خاطر انجام شدن کارهای فنی گرفته شده است. وی افزود به زودی چرخه دوم نیروگاه فعال خواهد شد و تولید نیروی برق دو برابر افزایش خواهد یافت. با این همه سرپرست سفارت ایران می افزاید دلیل همکاری های تنگاتنگ تاجیکستان و ایران ملاقات دو رئیس جمهوری تازه انتخاب شده، این کشورها در بشکک است که چندی پیش صورت گرفته است. به گفته او در این ملاقات طرفین دورنمای همکاری های دو کشور فارسی زبان در آینده را مطرح کردند. قرار است در پی این ملاقات روابط تاجیکستان و ایران گسترش بیشتری پیدا کند.

### رئیس جمهور تاجیکستان با ایگور شوال اف ملاقات کرد

**۲۵ ژانویه، خاور** امامعلی رحمان، رئیس جمهور تاجیکستان با ایگور شوال اف، معاون اول نخست وزیر روسیه دیدار و گفت و گو کرد. گفته می شود در ملاقات رئیس جمهور تاجیکستان و معاون اول نخست وزیر روسیه وضعیت فعلی و چشم انداز توسعه روابط دو کشور تاجیکستان و روسیه در زمینه های فنی- نظامی، اقتصاد و تجارت، سرمایه گذاری، انرژی، و همچنین مهاجرت نیروی کار و همکاری های بشر دوستانه مورد بررسی قرار گرفته است. ایگور شوال اف همچنین از نتایج جلسه کمیسیون بین دولتی تجارت و همکاری های اقتصادی تاجیکستان و روسیه ابراز رضایت کرده است.

### دیدار نخست وزیر تاجیکستان با مسئول دفتر بانک توسعه آسیایی در دوشنبه

**۲۷ ژانویه، خاور** در ملاقات قاهر رسول زاده، نخست وزیر جمهوری تاجیکستان با سی سی یو، مسئول دفتر بانک توسعه آسیایی در دوشنبه مسائل همکاری های دوجانبه تاجیکستان و بانک توسعه آسیایی برای سال جاری و سالهای بعدی مورد بررسی قرار گرفت. قاهر رسول زاده تأکید داشت که تاجیکستان به اجرای پروژه های سرمایه گذاری که توسط بانک توسعه آسیایی انجام داده می شوند، توجه خاص دارد. در این ملاقات همچنین اشاره شد که همکاری تاجیکستان با بانک توسعه آسیایی هدفمند بوده و این بانک در اجرای پروژه ها در بخش کاهش تلفات برق، تأمین آب آشامیدنی و حمایت از بخش خصوصی در کشور سهم دارد.

## **زنان**

### گروهی از زنان تاجیک به جلسه حزب مخالف دولت حمله کردند

**۱ فوریه، آسیا پلوس** رحمت الله زائرف رئیس حزب سوسیال دمکرات تاجیکستان به رسانه ها گفت: قرار بود ساعت ۱۰ امروز (شنبه) جلسه محرمانه سیاسی این حزب برگزار شود اما معلوم نیست این زنان چگونه از زمان برگزاری این حزب آگاهی یافته اند و ساعت ۹ امروز به دفتر این حزب هجوم آوردند. زائرف مدعی شد که حدود ۱۰ نفر از زنان حمله کننده آنهایی هستند که در حمله قبلی هم شرکت داشتند. حدود دو ماه پیش نیز نشست مطبوعاتی رحمت الله زائرف با حمله یک گروه زنان به هم خورد. این زنان با شعار «ما دیگر جنگ نمی خواهیم، چون در جنگ شوهر و فرزندان خود را از دست دادیم» زائرف را به فرد ضد ملت متهم و ادعا کردند که وی قصد برهم زدن امنیت کشور را دارد. در آن واقعه، که در تاجیکستان سابقه نداشت، یکی از زنان با رحمت الله زائرف درگیر شد و با استفاده از الفاظ تند و توهین آمیز او را «خائن ملت» خوانده بود. به دنبال آن حادثه رحمت الله زائرف با ارسال نامه ای به مقامات انتظامی و امنیتی کشور خواسته بود که زنان «عصیانگر» را شناسایی و با آنها برخورد قانونی کنند. حزب سوسیال دمکرات تاجیکستان، ششمین دوره انتخابات ریاست جمهوری در این کشور را که روز ۶

نوامبر سال جاری برگزار شد، با ادعای «غیرقانونی و تقلبی بودن این انتخابات»، تحریم کرده بود. حزب سوسیال-دمکرات تنها حزب رسمی بود که به طور آشکار انتخابات ریاست جمهوری ششم نوامبر در تاجیکستان را تحریم کرده بود. امامعلی رحمان «رئیس جمهوری فعلی و رئیس حزب خلق دمکرات» با برنده شدن در ششمین دوره انتخابات ریاست جمهوری این کشور مدت ریاست خود بر این کشور را به ۲۸ سال خواهد رساند.

## اقتصاد

### امریکا و نیروگاه برق آبی «راغون» در تاجیکستان

**۲ فوریه، سنتراسیا** اخیراً بارک اوباما-رییس جمهوری آمریکا قانونی را امضا کرد که بر اساس آن، نمایندگان این کشور در نهادهای مالی بین المللی باید با اختصاص وام یا هر نوع اسنادی که مجوز ساخت سدها و نیروگاه های بزرگ برق آبی را بدهد، مخالفت نمایند. به گزارش سایت خبرگزاری ملی ازبکستان، حال بر اساس این قانون، نمایندگان آمریکا به عنوان بزرگترین کشور سرمایه گذار در بانک جهانی، صندوق بین المللی پول، بانک رشد آسیا، صندوق توسعه آسیا و دیگر نهادهای مالی بین المللی موظف هستند از تصویب هر نوع وام مالی یا اسناد مربوط به ساخت سدها و نیروگاه های بزرگ برق آبی جلوگیری کنند. از دیدگاه این خبرگزاری ازبکی، این قانون برای منطقه آسیای مرکزی که برخی کشورها در تلاش هستند تا نیروگاه های برق آبی طراحی شده در دوران شوروی نظیر «راغون» و «قنبر آتا» را بسازند، از اهمیت زیادی برخوردار است؛ چرا که ساخت این دو نیروگاه، بر روی رودخانه های آمو و سیر از نگاه دولت ازبکستان پیامدهای ناگوار زیست محیطی و بحران کمبود آب را به دنبال خواهد داشت. این درحالی است که بانک جهانی از سال ۲۰۰۹ به بهانه ضرورت تحقیق مشخصات فنی و زیست محیطی نیروگاه نیمه تمام برق آبی «راغون» در تاجیکستان، هنوز نتایج این بررسی ها را اعلام نکرده است.

### فعالیت نیروگاه سنگ توده ۲ به زودی از سر گرفته می شود

**۳۱ ژانویه، آیریپ تاجیک** وزیر انرژی و ذخایر آب تاجیکستان اعلام کرد، فعالیت نیروگاه ایرانی «سنگ توده ۲» پس از انجام تعمیرات دوره ای به زودی از سر گرفته خواهد شد. عثمان علی عثمان اف گفت بر اساس توافق دوشنبه و تهران فعالیت این نیروگاه به دلیل انجام تعمیرات دوره ای سالانه از دو هفته پیش متوقف شده بود. وی با تکذیب اخبار منتشر شده در رسانه های این کشور مبنی بر توقف نیروگاه ایرانی سنگ توده ۲ به خاطر پرداخت نشدن مطالباتش از سوی شرکت برق تاجیک تاکید کرد: بر اساس توافقنامه بین دو طرف این نیروگاه بعد از یک سال فعالیتش باید مورد آزمایش های فنی مجدد و تعمیر واقع شود و توقف این نیروگاه در روزهای اخیر نیز به همین دلیل بوده است. برخی رسانه های تاجیک کوتاهی شرکت برق تاجیکستان در پرداخت مطالبات ایران در نیروگاه سنگ توده ۲ را دلیل تعطیلی این نیروگاه اعلام کرده بودند. انرژی تولیدی توربین دوم نیروگاه سنگ توده ۲ سپتامبر ۲۰۱۳ به طور آزمایشی وارد مدار برق تاجیکستان شد. قرار است این توربین با حضور مقامات رسمی دو کشور افتتاح شود.

### صنعت تولید «اطلس» نیاز به حمایت دولت دارد

**۳۱ ژانویه، بی بی سی** تولید پارچه اطلس در تاجیکستان کاهش یافته است. در تاجیکستان تلاشها برای احیای صنعت تولید اطلس که تاریخ چندین هزارساله دارد پس از کسب استقلال و جنگ داخلی در سالهای ۹۰ سده ۲۰ با بحران عمیق مواحه شده بود مشاهده می شود. به گفته آقای بابایف وزیر صنایع و فناوری تاجیکستان حالا در کشور یک کارخانه بافت اطلس «خجند اطلس» باقی مانده است که سالانه در حدود ۱۰۰ هزار متر پارچه ابریشم تولید می کند. از سوی دیگر، به اعتقاد کارشناسان وزارت صنایع و فناوری تاجیکستان برای احیا و رشد صنعت اطلس بافی منابع مواد خام را نیز باید توسعه داده و انواع پیله با کیفیت عالی را در کشور پرورش دهد. طبق گزارش کارخانه «پیله» وزارت صنایع در سال گذشته در تاجیکستان بیش از ۵ هزار تن پیله پرورش شده است. در ضمن در سال ۲۰۱۲ دولت تاجیکستان برنامه «رشد پرورش پیله» را به تصویب رسانده است که طبق آن تا سال ۲۰۲۰ تولید پیله تا سه و نیم هزار تن افزایش یابد.

### صادرات حدود یک تن طلا از تاجیکستان

**۱ فوریه، آسیا پلوس** در سال ۲۰۱۳ در تاجیکستان ۲,۶۷۲ کیلو طلا استخراج گردید که نسبت به سال ۲۰۱۲ به مقدار ۲۷۳.۵ کیلو بیشتر است. ضمن نشست خبری روز ۳۱ ژانویه وزیر صنایع و فناوری های جدید کشور، شوکت بابایف اظهار داشت: سال جاری افزایش مقدار معدن «زرافشان» در نظر بوده کارگاه نوبا مقدار کارکرد ۱۰ هزار تن معدن در یک شبانه روز به بهره برداری خواهد رسید. بابایف افزود «از حجم عمومی طلای تولید شده در تاجیکستان سال گذشته ۹۷۳.۸۷ کیلو به خارج صادر شده، ۳۷۰.۹۲ کیلو را وزارت دارایی، یک هزار و ۳۸۲.۵ کیلو را بانک ملی تاجیکستان و ۱۲ کیلو را کارخانه های تولید کالای زرگری خریداری نموده اند.» در ضمن ذکر گردید که سال گذشته حجم تولید نقره در تاجیکستان یک هزار و ۸۳۲ کیلو را تشکیل داده است که نسبت به سال ۲۰۱۲ به مقدار ۶۴ کیلو بیشتر بوده. تمام نقره تولید شده صادر گردیده، ۲۲.۸۰ کیلو را وزارت دارایی و ۹۲.۵۱ کیلو را کارخانه های زرگری خریداری نموده اند.

## فرهنگ

### درگذشت باغ شاه لشکر بیک

**۲ فوریه، رادیو آزادی** باغ شاه لشکر بیک یکی از شخصیت های فرهنگی تاجیکان شب ۲ فوریه در مسکو در سن ۶۵ بر اثر بیماری درگذشت. باغ شاه لشکر بیک در پژوهشگاه خاورشناسی شهر مسکو مشغول به کار بود و همچنین ریاست سازمان «نور» یکی از سازمان های جمعیتی تاجیکان مسکو را بر عهده داشت. دولت خدانظریکی از کارگردان های سرشناس تاجیک مقیم مسکو می گوید: میراثی که باغ شاه از خود باقی گذاشته است میراث بزرگی است و پر کردن جای شخصیت هایی مثل وی کار سهلی نیست. باغ شاه لشکر بیک ۶ فوریه سال ۱۹۴۹ در روستای لنگرناحیه اشکاشم استان بدخشان تاجیکستان به دنیا آمد. وی بعد از اتمام دروس دانشگاه به آموزش فولکلور مردم بدخشان پرداخت و در بخش زبان های شرقی ایرانی فرهنگستان علوم تاجیکستان فعالیت می کرد. این دانشمند ورزیده بعد از سال های ۹۰ در پی جنگ های داخلی تاجیکستان به مسکو رفت و فعالیت علمی خود را در پژوهشگاه خاورشناسی فرهنگستان علوم روسیه ادامه داد.

### تولید نخستین فیلم تصویری ۳ بعدی در تاجیکستان

**۳۱ ژانویه، رادیو آزادی** «کوهستان» نخستین فیلم تصویری تاجیکی است که با استفاده از فناوری های سه بعدی فیلمبرداری شده است. آقای رومیان تسیف کارگردان فیلم، طبیعت زیبای تاجیکستان را انگیزنده و الهام بخش دانست و گفت که باور دارد نه تنها محتوا بلکه منظره های واقعی کشور توجه بینندگان را جذب خواهد کرد. انیمیشن ها جهت انعکاس این همه زیبایی های طبیعت ابراز خوبی است که توسط آن این همه زیبایی ها به کودکان نمایش داده می شود. موضوع فیلم روابط انسان با طبیعت است. در این میان متخصصان سینما از تهیه شدن فیلم نو تاجیکی استقبال می کنند. به عقیده کارگردان سینما آقای سفر حقداداف وزارت معارف و دیگر نهادهای ذیربط باید برای تهیه چنین فیلم هایی بودجه کافی اختصاص دهند. وقت آن رسیده است که کارگردانان و فیلم سازان حرفه ای پرورش یابند. این فیلم توسط یک تیم سه نفره به ابتکار جوان تاجیک امید اولغ اف تهیه گردیده و ۶۰ هزار دلار هزینه داشته است. در حالی که در کشورهای غربی برای تهیه این گونه فیلم ها از ۵۰ تا ۶۰ نفر مشغولند.

## آرمان شهر

### صفحه تاجیکستان در سایت آرمان شهر

تارنمای آرمان شهر مطالب مربوط به جغرافیای تاجیکستان را در این صفحه گرد هم می آورد. برای بارور کردن آن ما را یاری دهید.

### کتابخانه آنلاین حقوق بشر آرمان شهر/ زنان

آرمان شهر صفحه ای از کتابخانه آنلاین حقوق بشر خود را به زنان اختصاص داده است. هدف از راه اندازی «کتابخانه آنلاین حقوق بشر» ایجاد جامع ترین پایگاه اطلاعاتی در این زمینه است.

## دیگر بولتن های آرمان شهر

### هفت روز نامه حقوق بشر بین المللی

### هفت روز نامه حقوق بشر زنان



هفت روزنامه حقوق بشر ایران  
هفت روزنامه حقوق بشر افغانستان

منابع

Asia-Plus, Avesta, BBC (Persian, Tajik, English), Centrasia. ru, Faraj, Khovar, Podrobnosti.ua, Ozodagon, Radio Ozodi, Taj-News, Tajik.irib.ir